

Právnicki predpovedajú cloudu prelomový rok

Nové celoeurópske pravidlá, pretrvávajúce problémy s cloudovou zmluvou, otázky prenos údajov do USA

Peter Šuba, Vladimír Troják

Európski zákonodarcovia už roky dookola opakujú, ako sú cloudové služby pre ekonomiku dôležité a ako ich podporia. Zastarané zákony však ich poskytovateľom sťažujú život a ich zmena sa už zdala v nedohľadne. Riešením by mala byť celoeurópska legislatíva, ale ani život po jej schválení nebude bezproblémový.

Problémy ostávajú

Vzťah medzi podnikateľmi upravuje Obchodný zákonník a ak sú zákazníkmi spotrebitelia (fyzické osoby nepodnikatelia), poskytovateľ musí zabezpečiť službu a upraviť všeobecné obchodné podmienky tak, aby konal v súlade so zákonmi na ochranu spotrebiteľa.

Najväčší problém stále spôsobuje zákon o ochrane osobných údajov. Táto právna norma sa pred rokom menila. Malo to podnikateľom zjednodušiť život. Na cloud sa však zabudlo. Poskytovatelia cloudových služieb a ich zákazníci tak v praxi čelia problému, ktorý nedokážu vždy riešiť. Tým je detailná regulácia obsahu cloudovej zmluvy.

Zákon vymenúva celkovo jedenásť náležitostí, ktoré musia byť obsiahnuté v každej cloudovej zmluve. Minimálne dve z nich sa štandardne v žiadnej zmluve nenachádzajú. Ide o názov informačného systému a vyhlásenie zákazníka, že pri výbere poskytovateľa služby dbal na jeho odbornú, technickú, organizačnú a personálnu spôsobilosť a schopnosť zaručiť bezpečnosť spracovávaných

osobných údajov. Ide o neštandardné ustanovenia, ktoré nemajú povahu záväzku, ale jednostranného vyhlásenia. Nevýžaduje ich ani európske právo, takže slovenský zákon je prísnejší. Uviesť presný zoznam údajov, ktoré sa budú spracovávať, a vyčerpávajúci zoznam povolených operácií je v praxi tiež veľmi problematické.

Lokálni a zahraniční poskytovatelia tých cloudových služieb, pri ktorých dochádza k vyjednávaniu o konkrétnych zmluvných podmienkach, nemajú v praxi problém doplniť zmluvu o požadované náležitosti. Pri mnohých službách však dochádza k uzatvoreniu zmluvy elektronicky, odsúhlasením všeobecných obchodných podmienok, ktoré takéto ustanovenia

riadenie by malo uzrieť svetlo sveta už koncom tohto roka. V praxi začínú nové pravidlá platiť zrejme až od roku 2017.

Nariadenie bude určite prínosom. Ochranu osobných údajov v EÚ konečne zjednotí a vo všetkých členských štátoch tak bude platiť jeden jediný právny text. Malo by sa tým ušetriť až 2,3 miliardy eur ročne. V tom momente sa aj problémy s obsahom slovenskej cloudovej zmluvy stanú minulosťou.

Povinnosť registrácie informačných systémov na úrade by sa mala odstrániť. Malé a stredné podniky nebudú musieť vymenovať zodpovednú osobu a posudzovať vplyv spracovania na súkromie jednotlivcov, čo im zaiste ušetrí náklady. Tieto povinnosti však budú mať väčšie spoločnosti.

Nové pravidlá sa budú priamo aplikovať aj na spoločnosti, ktoré sídlia mimo Európskej únie. Firmy budú tiež povinné informovať úrady napríklad o vážnych hackerských útokoch, aby mohli ich používatelia urobiť potrebné kroky.

Prenosy dát do USA

Popri mnohých štátoch ani USA nemajú takú úroveň ochrany osobných údajov ako Európska únia. Preto je používanie mimoeurópskych cloudových služieb v praxi trochu komplikovanejšie. Medzi EÚ a USA funguje program Bezpečný prístav. Ak sa americká spoločnosť (s výnimkou niektorých, napríklad bánk a neziskových organizácií) zaviazá dodržiavať jeho pravidlá, dáta k nej možno vyviezť oveľa jednoduchšie.

Edward Snowden odhalením amerických sledovacích programov ukázal, že Bezpečný prístav nie je až taký bezpečný. Európsky parlament minulý rok navrhol pozastaviť tento program a prijať nové pravidlá, ktoré by zabezpečili ochranu súkromia Európanov. Európska

Čo musí obsahovať cloudová zmluva

- a) identifikáciu strán
- b) deň, od ktorého je poskytovateľ cloudovej služby oprávnený začať so spracovaním osobných údajov
- c) účel spracovania
- d) názov informačného systému
- e) zoznam (niekedy stačí rozsah) osobných údajov, ktoré sa budú spracovávať
- f) okruh osôb, o ktorých osobné údaje ide
- g) podmienky spracovania a zoznam povolených operácií
- h) vyhlásenie zákazníka, že pri výbere poskytovateľa cloudovej služby dbal na jeho odbornú, technickú, organizačnú a personálnu spôsobilosť a jeho schopnosť zaručiť bezpečnosť spracovávaných osobných údajov
- i) súhlas zákazníka s prípadným spracovaním osobných údajov poskytovateľom cloudovej služby aj prostredníctvom jeho subdodávateľa
- j) doba, na ktorú sa zmluva uzatvára
- k) dátum uzatvorenia zmluvy a podpisy zmluvných strán

PRAMEN: zákon o ochrane osobných údajov

Na celoeurópskej úprave na ochranu osobných údajov sa pracuje už tri roky. Nariadenie by malo uzrieť svetlo sveta koncom tohto roka

neobsahujú. Podnikateľom, ktorí využívajú zahraničné cloudové služby bez zmluvy so správnym obsahom, hrozí pokuta vo výške minimálne tisíc eur, preto sa odporúča pravidlá dodržať. Z praxe však nepoznáme prípad, keď by úrad udelil pokutu za chýbajúce ustanovenia zmluvy.

Celoeurópska úprava

Na celoeurópskej úprave v oblasti ochrany osobných údajov, ktorá je pre cloud najdôležitejšia, sa pracuje už tri roky. Ak všetko pôjde tak, ako sľubujú európski zákonodarcovia, na-

komisia už medzičasom začala pracovať na nových pravidlách Bezpečného prístavu.

Posúdenie súladu prenosov dát do USA s európskym právom už posudzuje Súdny dvor Európskej únie. Ide o spor, ktorý proti Írskemu komisárovi na ochranu osobných údajov, respektíve Facebooku začal mladý rakúsky právnik Max Schrems. Do konca júna by sa k tejto veci mal vyjadriť generálny advokát. Predpokladáme, že do konca roka rozhodne súd.

Hromadné žaloby

Úrady na ochranu osobných údajov začínajú skúmať podmienky, za akých sa spracúvajú dáta občanov, a v prípade, že vidia nedostatky, ukladajú pokuty. Napríklad je potrebné mať jasne napísané podmienky spracovania osobných údajov a byť transparentní v tom, čo sa s dátami robí. Je tiež potrebné nerobiť operácie, ktoré nesúvisia s tým, na čo sa dáta pôvodne získali, a vyžiadať si súhlas tam, kde je potrebný.

Minulý rok Súdny dvor Eu-

rópskej únie a hneď nato aj slovenský Ústavný súd rozhodli, že občania by nemali byť bez kontroly a záruk súkromia špehovaní. Napriek tomu sa pri koncipovaní zákona o spravodajských službách trochu vybočilo z toho, čo tieto súdy v záujme ochrany súkromia vyžadujú. Podľa prvého návrhu zákona mal štát dostať napríklad možnosť bez kontroly a špeciálnych záruk získať prístup k všetkým šifram a informáciám zariadení vrátane softvérov a cloudových služieb, ktoré šifrovanú komunikáciu používajú.

Podľa vzoru USA sa zrejme aj na Slovensku časom udomácnia hromadné žaloby proti spoločnostiam, ktoré porušia právo na súkromie. Či už úmyselne alebo nie. Prvú takúto žalobu rozbehol opäť Max Schrems a opäť proti Facebooku. Pre 25-tisíc ľudí sa snaží získať po päťsto eur. Možno čoskoro príde podobný trend aj na Slovensko.

Autori sú právnici
advokátskej kancelárie
Havel, Holásek & Partners.